

El nou Nou d'Octubre

L'històric canvi polític esdevingut a les principals institucions valencianes, la Generalitat i l'Ajuntament de València, ha tingut el seu reflex en la celebració del Nou d'Octubre, diada oficial del País Valencià. Les altes distincions concedides a Raimon i les víctimes de l'accident del Metro o el nou disseny de la processó cívica de la Reial Senyera, símbol que no ha entrat a la catedral a presidir el *Te Deum*, per deslliurar l'acte de qualsevol simbologia religiosa, han estat els canvis més significatius. Això i que un alcalde del perfil de Joan Ribó haja estat el portador de la Senyera, la qual cosa va provocar un recorregut ple de crits, insults i recriminacions. I no pocs aplaudiments..

*Reportatge de Xavier Aliaga
Fotografies de Miguel Lorenzo*

Eren les 12.00 hores del divendres dia 9 d'octubre quan, com tots els anys, la Reial Senyera dipositada al Museu Històric de València feia la tradicional baixada des de la balconada oberta al públic pel nou govern plural dirigit per Joan Ribó, de Compromís, l'alcalde que donà per tancat el llarg període de govern de Rita Barberà. Entre els aplaudiments del gruix dels milers d'assistents a l'acte, i l'acompanyament d'uns globus taronja llançats per uns Ciutadans enfortits per les enquestes, baixa l'estendard. I, en arribar al seu portador, el nou alcalde, els aplaudiments esdevenen xiulada, crits, peticions de dimissió i eslògans com ara "Som valencians, mai catalans", el més repetit de tots.

Ribó és el primer alcalde que decideix fer de portaestendard, una decisió molt simptomàtica, després de més

de dues dècades d'hegemonia política del PP, i que representa l'assumpció de l'acceptació social d'un símbol que els nous governants, ni a la plaça de Manises ni a la plaça de l'Ajuntament, tenen intenció de qüestionar. A canvi, el Nou d'Octubre de 2015 tanca l'etapa de confusió entre l'àmbit institucional i religiós instaurat per Rita Barberà. De fet, l'actual alcalde havia declinat en anys anteriors, quan era regidor, l'oferiment de portar la Senyera pel llast que suposava haver d'entrar amb ella a la catedral. Si haguera acceptat, hauria donat legitimitat des de l'oposició al vesant religiós de l'acte i, per tant, difícilment s'hauria canviat des del govern. Amb els socialistes Ricard Pérez Casado i Clementina Ródenas, que dirigiren els consistoris que precediren l'arribada de Barberà al poder, tampoc no s'accedia a la catedral. La dreta i l'arquebisbe Antonio Cañizares s'han de

conformar amb la celebració del *Te Deum* (literalment, "A tu, Déu") una hora abans, a les 11 del matí. Un canvi que ha rebut crítiques visceralment, des del PP i des de Ciutadans, mostra inequívoca que l'element religiós és consubstancial a aquests sectors.

Abans de posar-se en camí la processó, la Banda Municipal interpreta la "Marxa de la Ciutat de València", una composició anònima del segle XVI els primers compassos de la qual foren incorporats a l'himne regional. Tant aquesta interpretació com la "Marxa Reial", l'himne d'Espanya, es fan, segons la nota oficial enviada el dia anterior, "complint la legalitat", sense més explicacions. Els dies anteriors s'havia especulat eliminar l'himne espanyol del programa, com havien fet, no sense grans polèmiques, alguns altres alcaldes de Compromís en les respectives festes patronals. Finalment, no s'ha fet.

Joan Ribó, de Compromís, és el primer alcalde que fa de portador de la Reial Senyera. Una decisió simbòlica en una jornada plena de simbolisme.

—Però t'has adonat que és una versió molt breu, no? —ens indica amb ironia un assessor del nou govern.

Malgrat les evidents concessions de la nova corporació i del seu alcalde, la plaça de l'Ajuntament, on s'han apostat els membres del Grup d'Acció Valencianista (GAV), és una olla a pressió contra Ribó i els membres de Compromís. Porten senyeres coronades de plàstic i cartells de paper amb la paraula "Catalanistes" escrita en majúscula.

Un gran dispositiu de seguretat

Durant la setmana, al llit del riu Túria havia aparegut una pintada amb el símbol d'una diana i un text amenaçador: "9 d'Octubre VALENCIANS STOP CATALANISME JOAN RIBÓ TRAIADOR (sic)". I un blog havia recordat les agressions durant la processó cívica de 1979 a l'aleshores alcalde, Ricard Pérez Casado, una manera grollera i delictiva de reclamar el re-

corregut habitual de la Senyera amb acte religiós inclòs. L'alcalde va minimitzar aquests fets assegurant que no pensava adoptar mesures de seguretat addicionals, però els fets es posaren en coneixement de l'autoritat judicial. "Se va a armar", augurava l'autor de les amenaces.

Tot just per evitar mals més grans, un nombrós i ben organitzat cordó policial protegeix el portador. Havent recorregut uns metres, hi ha una zona ben poblada amb simpatitzants i militants de Compromís que aclamen la primera autoritat municipal. "Xe, que bo, d'alcalde Joan Ribó", coregen. El jove conseller d'Educació i Cultura, Vicent Marzà, diana des del primer minut de la dreta mediàtica, també és aclamat pel seus. Uns metres més lluny, un grup nombrós d'antics treballadors de RTVV criden "Decepció!" al pas de les noves autoritats. "Volem solucions!", reblen, vestits amb els ja cèlebres jupetins vermells.

El trànsit pel carrer de Sant Vicent, més estret, fa que els decibels augmenten significativament. Són les 12.30 hores. I a mesura que la processó va avançant, els crits i la xiulada s'equilibren amb els aplaudiments i, fins i tot, expressions d'ànim per a Ribó, que tracta de disfressar el calvari interior amb un somriure. "Ribó dimissió!", clamen alguns. Uns altres es queixen a la Policia Nacional del dispositiu i acusen l'alcalde de tenir por. Comptat i debatut, al delegat del Govern, Juan Carlos Moragues, no se li pot reprotxar que haja vetllat per la seguretat: acompanyant el GAV i els ultradretans d'Espanya 2000 hi havia al voltant d'un centenar d'agents. Una altra consideració és si a aquesta darrera organització —no més d'un centenar, per cert— se li hauria de permetre manifestar-se.

I també aplaudiments

En arribar la comitiva a la plaça de la Reina, deixa la catedral a l'esquerra i s'endinsa pel carrer de la Pau, amb destinació al Parterre. L'ambient és molt menys hostil. Continuen els crits i les imprecacions, però els dèbils aplaudiments d'uns minuts enrere van guanyant en consistència fins a arribar en alguns moments a sufocar els insults. Hi ha qui aplaudeix expressament Ribó. Un sector segurament més gran, la Reial Senyera. En qualsevol dels casos, és un petit indicador de normalitat entre tant d'aldarull. Fa la sensació que el públic de la processó cívica és poc representatiu del sentir majoritari: Ribó és l'únic polític del cap i casal aprovat en la recent enquesta del CIS amb un 5,06. I no sembla que hi haja molta tensió ciutadana pel que fa estrictament a la gestió de la ciutat. A les voreres és fàcil observar discussions improvisades entre seguidors i detractors. O cridar colze a colze una cosa i la contrària. No s'observen en cap cas incidents ressenyables.

Encara per la Pau, a uns metres de la Senyera, el conseller d'Economia, el socialista Vicent Soler, s'abraça amb Hèctor Villalba, ex-president de les Corts i antic dirigent d'Unió Valenciana. Enca-

PROTESTES. L'alcalde Ribó fou increpat sobretot en la Plaça de l'Ajuntament, on es centraven els membres del GAV. Al Carrer La Pau hi hagué més divisió d'opinions, amb no poca gent aplaudint el primer edil.

→ ra som al carrer de la Pau. Un poc abans, Soler s'havia acostat al redactor d'EL TEMPS, per saludar.

—Conseller, per ací hi ha molts aplaudiments per a Ribó, no?

—Molts.

A l'arribada al Parterre, a la plaça d'Alfons el Magnànim, l'ambient s'hostilitza de nou. En l'ofrena floral davant l'estàtua de Jaume I hi participen Lo Rat Penat, l'Ateneu Mercantil i un govern municipal regit per l'esquerra. Una escena inèdita. El nou president de la Generalitat, Ximo Puig, també hi participa. Hi ha uns quants càrrecs del PP que aprofiten un impàs per fer-se una fotografia en el monument, amb la nova presidenta Isabel Bonig. Però són majoria els càrrecs municipals, provincials i autonòmics de PSPV-PSOE, Compromís i, fins i tot, Podem. Un altre canvi substancial. A més de les anècdotes del recorregut, les darreres enquestes són el tema de conver-

sa. Unes hores abans, al Palau de la Generalitat, després del lliurament de les distincions, Bonig ha minimitzat davant els mitjans la forta davallada que li donen i l'ascens de Ciutadans. Compromís, per contra, podia celebrar les notes del CIS a Ribó i Mónica Oltra (la vice-presidenta havia obtingut un 5,85 de valoració) i la lleugera pujada en l'enquesta de *Levante-EMV*, feta a nivell autonòmic. Tot i que un altre sondeig sobre les generals, aquest del diari *El País*, donava uns resultats decebedors per als valencianistes i molt bons per a Podem, un i cinc diputats a Madrid, respectivament. Benzina per als partidaris del pacte dins de Compromís.

Acaba l'ofrena. Sonen, de nou, els himnes regionals i d'Espanya. El primer es molt aplaudit i cantat per centenars de veus. El segon, també és molt celebrat, per no deixar lloc al dubte. Hi ha onejar de banderes espanyoles constitu-

cionals i alguns "Viva Espanya!" que no agafen massa volada. I també hi ha uns quants segons de "Som valencians, mai catalans!" d'un seguiment massiu i entusiasta. La mobilització de la dreta aquest Nou d'Octubre ha estat total.

Amb més tranquil·litat i rapidesa, tornada a la plaça de l'Ajuntament. La Senyera puja de nou, solemnement, pel balcó principal de l'Ajuntament i és dipositada, de nou, a l'Arxiu Municipal. Acaba una processó que podria esdevenir bé d'interès cultural (BIC) deslliurada dels elements religiosos. Una mena de blindatge contra la irrupció de nou de l'Església en la processó contra el qual el PP s'ha manifestat radicalment. Si ha de ser BIC, que siga com abans. O que no ho siga.

El fum i la pólvora de la *masclètà* terrestre, a càrrec de la pirotècnia Turís, reconstrueixen el consens social. Els actes oficials del nou Nou d'Octubre, la cele-

Raimon es va abraçar a Ximo Puig en rebre la distinció. Els altres grans protagonistes: Beatriz Garrote i les víctimes de l'accident de Metro.

⊕ LES ALTES DISTINCIONS DE LA RESTITUCIÓ MORAL

No s'anuncià oficialment fins el dia abans del Nou d'Octubre, però Ximo Puig ja li ho havia avançat a Víctor Maceda en l'entrevista que publicava EL TEMPS la passada setmana: Raimon seria una de les primeres personalitats a rebre les primeres altes distincions de la Generalitat. Un acte de restitució. Un reconeixement tardà, que arriba després que el cantant haja obtingut els més alts reconeixements a Catalunya. L'altra alta distinció també surava en l'ambient: després d'una dècada ignominiosa de bandejar, ignorar

i, en alguns casos, humiliar les víctimes agrupades en l'AVM3J (Associació de Victimes de l'Accident de Metro 3 de Juliol), el nou Govern bipartit ha fet un nou pas per reconèixer i honorar la memòria del col·lectiu representat per Beatriz Garrote. Es premia una dècada sense respostes, el coratge i la dignitat, "la lluita contra l'oblit", com va destacar una emocionada Mónica Oltra, vicepresidenta del Consell i encarregada de conduir l'acte, de no abaixar mai els braços, fins i tot quan a la concentració anual a la plaça de la Verge tan sols acudien unes quantes desenes de persones.

Eren, l'un i l'altre, reconeixements necessaris, conseqüència del canvi polític. Acollits amb una gran ovació dels assistents. Raimon, encarregat de parlar, reco-

negué la trajectòria d'alguns dels premiats i, a continuació, parlà de la seua turmentosa relació amb el País Valencià. "Rep aquesta distinció esperançat i amb la punta d'escepticisme que em donen els anys. Al llarg de més de 20 anys he sentit una hostilitat gairebé institucional al costat de l'afecte de molta gent" digué. I afegí: "Aquesta és una etapa plena de possibilitats. Vull estar i contribuir a la construcció d'una societat més justa, més lliure i més neta". En acabar, encara que no estava previst, Raimon cedí la paraula a Beatriz Garrote, en un dels moments amb més voltatge emocional del matí.

La presidenta de l'AVM3J, amb la veu trencada, tingué un record per als 43 morts i 44 ferits de l'accident i destacà la importància que "aquest premi vaja acompanyat

de l'obertura d'una comissió d'investigació parlamentària". Això i que, "quan hi haja un accident, les institucions estiguen sempre al costat de les víctimes".

En bona part, la resta de distincions també tenen el segell del nou Govern. A títol pòstum, el Consell reconeix la tasca de l'escriptor Rafael Chirbes, un home d'un compromís social de ferro i, segurament, el novel·lista valencià en castellà més important de les darreres dècades. També fou reconegut el mecenes Jesús Martínez Guericabeitia, el director teatral Josep Maria Morera (Distinció al Mèrit Cultural) i Àngela Nieto, professora del CSIC i neurobiòloga (Mèrit Científic). També fou reconegut José Ricardo Morales amb el Premi "Ambaixador de la Comunitat Valenciana", un personatge centenari que fugí a Xile després de la Guerra Civil en un vaixell organitzat per Pablo Neruda.

En l'apartat del mèrit esportiu, foren reconeguts el pilot Bernat Martínez, a títol pòstum —fou un emocionat germà l'encarregat de recollir el premi—; el pioner del ciclisme, Bernardino Ruiz, el primer espanyol que va pujar al podi del Tour de France; la jugadora de bàsquet Anna Montañana, la primera valenciana a jugar en l'NBA femenina; l'atleta Concha Muntaner o el jugador de pilota Julio Palao Lozano. El centenari Burjasot CF i la Federació d'Esports Adaptats també foren guardonats.

bració sense el PP al govern municipal ni autonòmic, han acabat la sorollosa estrena. Amb gran part de l'essència conservada i canvis importants. No sols els decidits per Ribó i el seu equip: antics sospitosos habituals com la Societat Coral el Micalet o el cantant Miquel Gil, antic membre d'Al Tall, han figurat en actes organitzats per la Generalitat.

L'altra novetat ha estat la política de portes obertes dels palaus, en l'estela del que s'havia fet a l'Ajuntament. Havia estat un èxit: milers de persones han fet cua i hi han accedit al centre del poder, gairebé blindat durant l'etapa de govern

del PP. En alguns moments, la cua arribà a la Porta dels Apòstols de la Catedral, on fa les seues reunions el Tribunal de les Aigües, un bon grapat de metres més enllà de la plaça de Manises. Abans de tancar el balanç final amb els visitants del cap de setmana, fonts de presidència calculaven que unes 18.000 persones havien passat pels palaus.

A la vesprada, a l'hora de tancar aquesta informació, se celebrava la manifestació organitzada per la Comissió Nou d'Octubre, la primera després del canvi a les institucions del País Valencià i que, per tant, no ha posat l'accent a mo-

dificar el mapa polític, sinó en els problemes de finançament i en l'espoli que pateixen els valencians. "Un nou finançament per al País Valencià" era el lema d'una mobilització en la qual participaven col·lectius socials, polítics i sindicals de l'esquerra: Acció Cultural del País Valencià (ACPV), Societat Coral el Micalet, Ca Revolta, CCOO, UGT-PV, Intersindical Valenciana, Escola Valenciana, Compromís, Els Verds del País Valencià, Esquerra Republicana del País Valencià, Esquerra Unida, Partit Socialista d'Alliberament Nacional i Solidaritat per la Independència. Perquè, acabada la lluita →

El Temps

Nova
maqueta
Nous
opinants
Nou
format
Nou
Temps

Ja al teu quiosc

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltemps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltemps.cat](mailto:subscripcions@eltemps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atndrem de
9.00 a 14.00 hores

POLÍTICA ☉ DIADA INSTITUCIONAL DEL PAÍS VALENCIÀ

Dalt, a l'esquerra, un moment de l'ofrena floral al Parterre, amb Ximo Puig encapçalant l'ofrena institucional. I més imatges de les protestes. Baix, la processó al seu pas per la Plaça de la Reina, deixant enrere una Catedral que, almenys durant aquesta legislatura, no serà seu dels actes institucionals.

→ del canvi, comença la de la supervivència econòmica.

“Sense autonomia financera no hi ha autonomia política”, havia recordat de matí el president de la Generalitat, Ximo Puig, en un discurs més ponderat i incliusiu que brillant, en el qual citava Vicent Andrés Estellés i Raimon, al·ludia de passada al País Valencià i acabava citant uns versos que Maximilià Thous va escriure per a l'himne regional: “Valen-

cians, en peu alcem-se, que nostra veu la llum salute d'un sol novell”.

Un discurs adient al tarannà dual d'aquest nou Nou d'Octubre de canvis i de trets fossilitzats que romanen. La revolució no fou televisada no perquè no hi haguera televisió pública, sinó perquè no hi hagué tal revolució. Però sí un bon grapat de canvis que, contemplats amb perspectiva, són indubtablement importants. ●